

Povsod je dobro, a domá najboljšé.

(Resnična dogodba.)

Mnogo ljudi je dandanes, katerim v domovini ne dopade več. Zdi se jim, da je predolgočasno domá med svojimi; vse jim je predrago, ali jim je pa pretežavno obdelovati zemljo, katero so njihovi prádedi orali. Nekaterim ni vlada po godu; nekaterim zopet to in óno ni po volji, a tudi taki so, ki sami ne vedó, česa jim nedostaje. K tem nezadovoljnostim se pridružijo še vabila prijateljev in znancev, ki so domovino užé poprej bili zapustili ter so odšli daleč tjà nekam preko morja v tuje kraje. Morda da je ta ali óni izmed sto takih ljudi tudi zadel svojo srečo, ter mu v daljnjej deželi grè vse dobro in srečno izpod rok — ako je namreč priden delavec ali pa razumen rokodelec: Tak potem sporočuje svojo srečo domóv — in glej! takój jih je mnózica, ki hití za njim v tujo deželo iskat sreče, ne pomisléč, kam gré, kakó in zakaj.

A še mnogo več jih je, ki prišedši na nov svet, niso tako srečni. Ali ne znajo tujega jezika, ali niso dosti premožni, ali niso vajeni težkega dela, ali jih pa — in to se največkrat primeri — zalezujejo bolezni in varalci (goljufi); ob kratkem: huda se jim godí. Taki se tedaj hitro in zeló kesajo, da so zapustili drago jim domovino in se podali v tuj svet. Radi bi se vrnili domóv, ali sram jih je stopiti domačim pred oči s praznimi rokami, a tudi noveev jim manjka za daljno pot v domačijo.

Naj bi pod istim solncem v tujej deželi bilo še tako dobro in prijetno — domá v dragej domovini je vendar še boljše in prijétnejše. Delati mora človek povsod, in nikjer ne leté lenuhu pečeni golobje v usta. A kdor je tako nespameten in misli, da, ako jo je preko morja v tuje kraje potegníl, da mu ondu ne bode treba delati, ter bo brez vsega dela in truda le dobro vžival, — ta se strašno vará in kmalu se bode kesál, a prepozno! Pokazati vam hočem v naslednjej pripovedki, da je temu res takó.

Pred nekaj leti je živel na Češkem imovit, pa užé precej priletan kmet. Naveličal se je bil, kakor je sam večkrat pripovedoval, dolgočasnega kmetovanja in sklenil je v Ameriko se podati. Morda si je mislil, da je ondu blažena dežela, v katerej kar po drevesih klobase rastó in se mleko in vino kar v potokih cedí; da ondu ni treba delati in se mučiti, da se ondu le poséda in postopa, a živeža in družih taci potrebni stvari je kar na kupe.

Imel je kmetič, o katerem vam pripovedujem, odraslega sina in tudi odraslo hčer. Sin, ki je bil še dosti pameten in previden, prizadejal si je mnogo, da bi odvrnil ljubega očeta od njegovega sklepa in nespametnega preselevanja v daljno, tujo deželo. Ali bilo je vse zamán. Sinove prošnje in pregovarjanja razjezile so starega očeta še bolj. Prodal je vse svoje pohištvo, izplačal sinu njegov delež ter ga je preklinjal, ker rajši ostaja domá v krompirjevej deželi, nego da bi se preselil v deželo zlatá in obilosti. Pobasal je stavec lepo gotovino in odrinil v — Ameriko.

Pretekli ste dve leti, da nista sin ne hči slišala nič od njega. Oče jima iz daljne Amerike ni nikoli nič poročal. Sin, ki je bil domá ostal, vzel si je pobožno in pošteno deklè za ženo, ter je ž njo tudi majheno kmetijo pri-

ženil. Gospodarila sta obá pridno in varéno, ter sta si kmalu nekoliko sto goldinarjev prihranila.

Naposled pride vendar pismo od očeta iz Amerike, a ne na sina, nego v roke omožene hčere, katera ni bila ravno premožna, in bi bila mogla iti tudi za očetom, kakor hitro bi bil oče za njo v Ameriki neko posestvo kupil. To je bilo veselje, ko je pismo prišlo. Drago poštnino so radi plačali, ker so mislili, da Bog zna, kako velika sreča se jim v pismu sporočuje. Naglo razpečatijo pismo, beró in beró, ali svojim očem ne verujejo. Niti najmanjše besedice ni od velike sreče! Nič od domišljenega ugodnega življenja v Ameriki! Drago in zanimivo pismo ni imelo družega v sebi nego obžalovanje in kesanje zaradi velike neumnosti, da je zapustil domovino in se podal v daljno, tujo deželo, kjer nima nobenega prijatelja, nobenega znanca. Na koncu pisma je bila pristavljena prošnja: „Za božjo voljo, prosim vas, pošljíte mi toliko denarja, da se morem vrniti k vam domóv!“

Hči je prinesla pismo svojemu bratu. Ko ga je tudi ta prečítal, rekel je: „Starega očeta ne smemo zapustiti, ker tó bi bilo zoper zapoved božjo. Jaz mu pošljem toliko denarja, da se vrne domóv.“ Dobri in pošteni sin je to tudi takój storil.

Oče se povrne iz Amerike. Ko stopi v sinovo hišo, malo da se na tla ne zgrudi od velike sramote. „Za hlapca ti hočem služiti,“ govori oče ves skesán, „samo to te prosim, odpusti mi mojo neumnost!“

„Tega ne, ljubi oče,“ reče sin, „jaz vam hočem skrbeti za vse, da vam ne bode treba pomanjkanja trpeti na stare dni!“ —

Tacih žalostnih dogodob se znabiti še več nahaja po svetu, a tacih poštenih sinov gotovo ni mnogo.

J. Š.

Car in kmetica.

Aleksander Véliki, car ruski, ki je storil mnogo plemenitega za svoje ljudstvo, je jeden izmed ónih vladarjev, katerih imé in plemenitost bode živela na veke v hvaležnem spominu potomstva. On se je uvekóvilil ne samo po mnogih bojih in pobédah, temveč po plemenitih dejanjih in izkazovanji svojega dobrega srcá. To nam priča zgodovina, a tudi naslednja kratka pripovedka, katero smo posneli od nekega ruskega pisatelja, da jo podamo vam, ljubi otroci, v pouk in zabavo.

Bilo je 1824. leta, da je car Aleksander potoval v neko oddaljeno deželo svoje velike države, prepričat se na lastne oči, kako njegov namestnik opravlja izročena mu državljanska opravila. Spremljal ga je na tem potu njegov pobočnik, general D. Primerilo se je pa, da se potujočemu caru necega dné na cesti, in to na precej samotnem kraji, polomi kočija. Ne kaže mu družega, nego zadržati se nekoliko časa na tem samotnem kraji, dokler njegovi služabniki ne popravijo, kar se je bilo poškodovalo.

Nekoliko pozneje po tem dogodku dospéla je kočija generala D., kateremu je bil car naročil, da se naj vozi za njim po istem potu. General D. ukaže takój svojo kočijo ustaviti, skoči iz kočije ter stopi k vladarju. Ali Aleksander mu zapové, da naj zopet nazaj v kočijo stopi, ter se naj naprej